

ADVIES

Small Business Act

27 juni 2016

Aanvrager	Minister Didier Gosuin
Aanvraag ontvangen op	10 juni 2016
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie-Werkgelegenheid- Fiscaliteit-Financiën
Aanvraag behandeld op	22 juni 2016 en 27 juni 2016 (in aanwezigheid van Dhr. Gaëtan Vanloqueren, vertegenwoordiger van Minister Didier Gosuin)
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur op	27 juni 2016

Vooraf

De Small Business Act (SBA) voor het Brussels Gewest werd in de algemene beleidsverklaring¹ van de Brusselse Regering aangekondigd en vervolgens in de tekst van de Strategie 2025 (doelstelling 2 van pijler 1) verduidelijkt. De SBA is het eerste algemene ondersteuningsplan ten behoeve van de KMO's. Hij vormt echter niet het volledige economische beleid van de Brusselse Regering en geeft net zo min alle maatregelen weer die betrekking hebben op het ondernemerschap.

De SBA streeft ernaar om het ondernemerschap in het Brussels Gewest geleidelijk maar structureel te verbeteren, en meer in het bijzonder om de volgende drie parameters positief te beïnvloeden :

- het aantal KMO's ;
- de tewerkstelling in de KMO's ;
- de meerwaarde die de KMO's bovenop tewerkstelling creëren.

Hij bestaat uit vijf pijlers, elk onderverdeeld in thematische doelstellingen (22 in het totaal) die verschillende maatregelen bevatten die de voornaamste richtingen vormen die de Regering in de komende jaren naar de Brusselse KMO's toe zal uitgaan :

- Pijler 1 - Een ondernemersvriendelijke omgeving creëren ;
- Pijler 2 - Toegang tot financiering verbeteren ;
- Pijler 3 - Inzetten op de diversiteit van de ondernemers (m/v), een Brusselse goudmijn ;
- Pijler 4 - Een administratie voor ondernemers : vereenvoudiging, « KMO-vriendelijke » vergunningen en overheidsopdrachten ;
- Pijler 5 - Ondersteunen van de ondernemingen doorheen evoluties en opportuniteiten.

Advies

1. Algemene beschouwingen

De Raad betreurt het dat zijn advies over zo een belangrijke tekst voor de economische ontwikkeling van het Gewest in zo een korte termijn wordt gevraagd. Bij deze vaststelling komt nog de laattijdige ontvangst van de Nederlandse vertaling van de SBA, wat het werk van de Raad nog meer heeft bemoeilijkt.

Niettemin verheugt **de Raad** zich erover dat de Regering een coherent « KMO-plan » wil aannemen, dat het belang van de kleine en middelgrote ondernemingen als essentiële dragers van onze Brusselse economie erkent.

¹ « De Regering zal aan de hand van overleg met de sociale partners als handvest een Small Business Act vastleggen waarin de Brusselse realiteit wordt verwerkt, en dan met name de betrekkingen tussen overheden en ondernemingen, om zo over een administratie te kunnen beschikken die « businessfriendly » is (onthaal, efficiëntie, overheidsopdrachten, administratieve vereenvoudiging, ...) ter ondersteuning van het ondernemerschap, de toegang tot financiering, een gepersonaliseerde begeleiding van kandidaat-ondernemers ».

1.1 Timing en begroting

Om zich ervan te vergewissen dat de voornemens van de Regering naar de KMO's toe zo vlug mogelijk op het terrein effectief tot uiting komen, zal **de Raad** toezien op de begrotingen die de verschillende bevoegde Ministers ten uitvoer zullen leggen.

1.2 Sectorale variant van de SBA

De Raad benadrukt dat het noodzakelijk is om ook een sectorale variant van de SBA voor te stellen, door zich meer bepaald te richten op de sectoren van de handel, de horeca, het bouwwezen en de ICT, die in ruime mate bijdragen tot de economische ontwikkeling van het Gewest.

1.3 Voorstellen betreffende de vrije beroepen

De Raad herhaalt het belang van de vrije beroepen in de economie van het Brussels Gewest (één derde van de Brusselse zelfstandigen beoefent een vrij beroep, terwijl het nationaal gemiddelde 25 % bedraagt). Het zijn ook die beroepen die in het BHG het sterkst groeien en die personeel aanwerven. In dat opzicht meent **de Raad** dat de SBA hun belang in de economische ontwikkeling van het Gewest moet erkennen.

Bovendien is er voor de juridische (meer dan 7000 advocaten aan de Brusselse Balie) en cijferkundige (boekhouders, accountants, revisoren) vrije beroepen een fundamentele rol weggelegd in de begeleiding van zelfstandigen en ZKO's, zowel in een prudentiële als preventieve dimensie, maar ook in een dimensie van begeleiding van de groei en de internationalisering. **De Raad** vraagt dat de overheden deze rol zouden bevestigen en aanmoedigen.

Voor **de Raad** moeten de vrije beroepen op dezelfde wijze als alle ondernemers/werkgevers worden behandeld.

De Raad stelt voor om de privaat-publieke-academische investeringen in medische en juridische clusters en economische consultants te verrichten en aan te moedigen, meer bepaald om zo van Brussel een Europees en wereldwijd erkend centrum van expertise op deze vlakken te maken.

Tot slot meent **de Raad** dat deze voorstellen transversaal zijn in het ontwerp van SBA en op zijn minst zouden moeten terug te vinden zijn in de inleiding, alsook in pijlers 1 (informatie en bewustmaking, ondernemerspakketten, ondersteuning in de levenscyclus, ondersteuning voor HR-uitdagingen, gezonde concurrentie-omgeving), 2, 3, 4 en 5 (digitalisering, innovatie en internationalisering).

1.4 Initiatiefadvies van de KvM betreffende de SBA

De Kamer van de Middenstand herhaalt verschillende aanbevelingen die ze in haar initiatiefadvies van 4 november 2015 betreffende de toepassing van de Small Business Act in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (A-2015-001-KVM) heeft geformuleerd, en waarvan er in het ontwerp van SBA geen spoor terug te vinden is : de ontwikkeling van de rol van de KMO-gezant, de invoering van een mechanisme gelijkaardig aan de Vlaamse « *winwinlening* » of aan de nieuwe Waalse « *prêt citoyen* » onder de fiscale stimuli, het gebrek aan specifieke oplossingen voor familiebedrijven en -ZKO's op het vlak van tewerkstelling, maar ook van overdracht van ondernemingen en de noodzaak om echt de klemtoon op de kleinste ondernemingen te leggen (*think small first*).

1.5 Uitvoering en evaluatie van de SBA

De Raad vraagt zich af op welke manier de SBA in 2018 zal worden geëvalueerd, volgens welke methode en door wie. Hij dringt erop aan dat de resultaten van de evaluatie hem ter hand worden gesteld.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Ambitie : het eerste KMO-plan van het Gewest

In het gedeelte betreffende de verwachte resultaten meent **de Raad** dat de door de KMO's gecreëerde meerwaarde moet worden « losgekoppeld », opdat de toename ervan (BBP) niet langer op lineaire wijze zou samenhangen met het gebruik van de middelen die nodig zijn om deze te produceren. Het document zou op een algemene wijze meer naar de doelstellingen inzake duurzaamheid van het GPCE moeten verwijzen.

2.2 Pijler 1 : Een ondernemersvriendelijke omgeving creëren

De Raad staat positief tegenover de creatie van « ondernemerspakketten » die, in functie van hun levenslijn, ervoor moeten zorgen dat KMO's de overheidsinstrumenten beter zouden begrijpen. Hij moedigt de Regering aan om het werk in die zin te verfijnen.

De Raad verheugt zich erover dat bij de vaststelling van de KMO-levenslijn de groeifase ook in aanmerking wordt genomen.

De Raad noteert dat de vertegenwoordiger van de Minister van Economie en Tewerkstelling in de Commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën de wil heeft uitgedrukt om een « overgangspakket voor de KMO's » te creëren, omdat hoewel de begeleidingsstructuur in de groeifase al goed is ontwikkeld, dit niet het geval is in de ondersteuning van Brusselse KMO's die de weg van de economische overgang zouden willen inslaan.

Anderzijds benadrukt **de Raad** dat het noodzakelijk is om de oplossingen die op het vlak van het voorkomen van faillissementen moeten worden geboden, verder uit te diepen. Hij neemt er akte van dat de Regering het Centrum voor ondernemingen in moeilijkheden (COM) wil bestendigen (maatregel 6) door de samenwerking van dit Centrum met het volledige Brusselse ecosysteem van het ondernemerschap te vrijwaren.

Bovendien staat **de Raad** positief tegenover het feit dat de Regering instrumenten wil ontwikkelen om ondernemingen in moeilijkheden op te sporen (maatregel 7). In die zin nodigt hij haar uit om andere preventie-initiatieven te onderzoeken, die meer bepaald binnen de professionele en interprofessionele federaties zouden moeten worden aangemoedigd. De kennis die ze van het terrein en hun leden hebben en hun eigen opsporingsmiddelen zouden het, samen met deze van Gewest, inderdaad gemakkelijker maken om op het spoor te komen van ondernemingen die in moeilijkheden zouden kunnen geraken.

De Raad benadrukt dat het noodzakelijk is om over een voldoende breed netwerk van publieke en private partners te beschikken, om meer bepaald de overdrachten van ondernemingen en de preventie van faillissementen te beheren. In dat opzicht stelt hij voor dat het netwerk van erkende begeleidingsdiensten die in doelstelling 1.9 van het ontwerp van SBA worden vermeld, op transversale wijze in de tekst zou worden opgenomen.

De Raad verheugt zich erover dat de Regering een overleg met de andere twee Gewesten voorziet voor wat de omzetting van de Europese richtlijn betreffende de toegang tot het beroep betreft (maatregel 13). Hij vraagt zich echter af wat er met het begrip « beschermde beroepen » wordt bedoeld, en meer bepaald wanneer dit de vrije beroepen insluit.

De Raad ziet de meerwaarde niet van het kwaliteitslabel waarvan sprake in maatregel 16.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties wensen dat doelstelling 1.11 meer rekening zou houden met de ordonnantie betreffende het gemengd beheer van de arbeidsmarkt.

In verband met het label « opleidende onderneming » (maatregel 20) vraagt **de Raad** zich af of een dergelijke voorziening van dien aard is om het centrale instrument van het Gewest op het vlak van stages en opleidingen in ondernemingen te worden. Hij wenst op zijn minst bij het vervolg van de beraadslaging ter zake te worden betrokken.

De Raad vraagt om het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten, dat momenteel rond de problematiek van de sociale dumping werkt, toe te voegen aan de lijst van de actoren van maatregel 25 betreffende de « meerjarenstrategie van economische inspectie ». Anderzijds vraagt hij om de woorden « maar ook evenredige » toe te voegen aan de eerste paragraaf van maatregel 24, tussen de woorden « ... een offensievere » en « controle van ... ».

De Raad deelt de vaststelling van de Regering dat een aantal Brusselse KMO's oneerlijke concurrentiesituaties vanwege minder gewetensvolle actoren ondergaan en dat de draagwijdte van de problemen in bepaalde sectoren zo groot is dat het herstel van de eerlijke concurrentievoorwaarden een prioriteit is voor het Gewest, meer bepaald aan de hand van het beleid inzake overheidsopdrachten.

De Raad betreurt het dat de tekst niet ingaat op het intrapreneurship², terwijl deze vorm van ondernemerschap het toelaat om op een beveiligde manier nieuwe activiteiten te creëren.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties noteren dat de Regering aangeeft dat « het Gewest in zijn fiscale hervorming van oktober 2015 een hele reeks maatregelen ten behoeve van de KMO's en/of de zelfstandigen heeft genomen ». Ze benadrukken echter dat andere genomen maatregelen de andere richting uitgaan, zoals de toekomstige nieuwe forfaitaire bijdrage van 243€/jaar, waarbij nog de administratieve lasten komen voor alle Brusselse KMO's en ZKO's die het beginsel van de vervuiler betaalt niet naleven.

Over het algemeen betreurt **de Raad** de gebrekkige aansluiting van de fiscale hervorming op de invoering van de SBA. In dat opzicht herhaalt hij zijn wens dat de gewestelijke overheden zich zouden positioneren ten gunste van een « fiscaal pact » dat het toelaat om de evoluties van de gemeentelijke fiscaliteit te beheersen, door de gemeenten ertoe aan te zetten om bepaalde belastingen te harmoniseren of te schrappen (bijvoorbeeld deze op de niet-residentiële oppervlakten), via een compensatie van het verlies van hun fiscale ontvangsten door het compensatiefonds dat op het gewestelijk niveau al werd ingesteld³.

² Proces aan de hand waarvan een individu of een groep van individuen, met de medewerking van een bestaande organisatie, een nieuwe organisatie creëert of de vernieuwing of innovatie binnen deze organisatie genereert.

³ Cf. Voorstellen van de sociale partners, « Brusselse fiscale hervorming : Strategische oriëntaties » ([A-2015-069-ESR](#)).

2.3 Pijler 2: Toegang tot financiering verbeteren

De Raad geeft aan dat het goed zou zijn dat, naar het voorbeeld van wat er in Wallonië is gebeurd, de interprofessionele federaties zouden worden uitgenodigd voor het overleg en de opmaak van het charter met Febelfin om er hun deskundigheid aan toe te voegen (maatregel 28).

Hoewel hij zich erover verheugt dat de Regering specifieke middelen voor de circulaire economie wil voorbehouden, vraagt **de Raad** zich toch af of het relevant is om een autonoom Fonds te creëren, door specifieke voorzieningen toe te passen. Anderzijds benadrukt **de Raad** dat de term circulaire economie, die transversaal is, niet aan het taalgebruik van de KMO's is aangepast.

Hoewel **de Raad** zich, wat maatregel 32 betreft, erover verheugt dat de Regering de vrijmaking van het private spaarwezen wil ontwikkelen om zo de toegang tot de financiering van de KMO's te vereenvoudigen, betreurt hij het niettemin dat dit voorstel niet verder is uitgewerkt en uitdrukkelijk de «proxi-lening» vermeldt.

De Raad staat positief tegenover het feit dat de Regering onder bepaalde voorwaarden een automatie in de toekenning van waarborgen wil inbouwen (maatregel 35). Hij vraagt dus om de aan finance.brussels toegewezen begrotingen aanzienlijk te verhogen, zodat de middelen op de uitgesproken ambities kunnen worden aangesloten.

De Raad stelt vast dat het debat over de economische steunmaatregelen (maatregel 36) in een tweede fase zal plaatsvinden. Hij neemt nota van de beginselen die met de beraadslaging over deze hervorming gepaard zouden moeten gaan. Hij benadrukt dat het nuttig zou zijn om hieraan de uitbreiding van de in aanmerking komende uitgaven toe te voegen, om zo de KMO's die op basis van nieuwe economische modellen werken de mogelijkheid te bieden om, in beperkte mate, andere kosten te maken, zoals de aankoop van tweedehands productie- en kantoormateriaal of de realisatie van een « Minimal Viable Product - MVP ».

2.4 Pijler 3: Inzetten op de diversiteit van de ondernemers (m/v), een Brusselse goudmijn

De representatieve werknemersorganisaties sluiten zich aan bij het streven van de Regering om de sociale ondernemers en de sociale ondernemingen te ondersteunen, die eveneens bijdragen tot de ontwikkeling van de tewerkstelling in ons Gewest.

Op het vlak van het vrouwelijk ondernemerschap verbaast **de Raad** zich erover dat geen enkele maatregel ingaat op de problematiek van de crèches. Hij benadrukt dat er meer crèches moeten worden opgericht zodat vrouwen zouden kunnen beginnen ondernemen, en dat er instrumenten moeten worden voorzien om zelfstandigen te ondersteunen die crèches willen oprichten.

In verband met de ondersteuning van de ondernemers die voortkomen uit de diversiteit, herhaalt **de Raad** dat een hinderpaal die deze groepen vaak tegenkomen zich op het vlak van het gebruik van één der landstalen bevindt. In dat opzicht dringt hij erop aan om voor deze groep meer taalopleidingen te ontwikkelen en een sensibiliseringscampagne te voeren om hen toegang ertoe te verlenen. De ondernemingsloketten zouden hierbij moeten worden betrokken.

De Raad vindt het begrip « positieve demotivatie » dat erin bestaat om iemand te doen begrijpen dat hij nog niet geschikt is om te beginnen ondernemen, voor de begeleidingsstructuren ook een positief resultaat is.

Tot slot stelt **de Raad** om in doelstelling 3.6 de ondernemerscoöperatieën te vermelden, alsook andere vormen van samenwerkingen onder de gedeelde ondernemingen, om zo de klemtoon te leggen op de diverse vormen die deze kunnen aannemen. Hij sluit zich aan bij het streven van de Regering om aandacht te besteden aan de kwaliteit van de banen in deze sector.

2.5 Pijler 4 : Een administratie voor ondernemers : vereenvoudiging, « KMO-vriendelijke » vergunningen en overheidsopdrachten

De Raad staat positief tegenover het feit dat de Regering de administratie « *KMO-friendly* » wil maken (doelstelling 4.1). Hij herhaalt het grote belang dat dit voor de KMO's heeft, zowel op het vlak van administratieve vereenvoudiging als van toegang tot de overheidsopdrachten.

In dat opzicht benadrukt **de Raad** dat hij in zijn midden een WG « administratieve vereenvoudiging » heeft opgericht, waaraan Easybrussels deelneemt en waarmee in juni 2016 een samenwerkingsakkoord werd gesloten. **De Raad** geeft aan dat hij zal bijdragen tot de resultaten van de WG « administratieve vereenvoudiging », waaraan Easybrussels meewerkt, om zo deze werf te laten vooruitgaan. Hij hoopt dat de begrotingsmiddelen die deze acties worden toegewezen, het zullen toelaten om in de komende maanden een echte voortgang te boeken.

Wat doelstelling 4.3 betreffende « de toegang tot KMO-vriendelijke overheidsopdrachten » betreft, benadrukt **de Raad** dat er ook moet worden gezorgd voor voorzieningen die de kansen van de KMO's om deze opdrachten binnen te halen vergroten, bijvoorbeeld via een mogelijke opname van sociaaleconomische of ecologische criteria in de lastenboeken of via een mogelijke beperking van het aantal percelen dat éénzelfde onderneming kan worden gegund. Hij verzoekt de Regering om de Minister van Economie en Tewerkstelling de opdracht te geven om hieromtrent een juridische studie te bestellen en om hem de resultaten ervan ter hand te stellen.

Anderzijds vraagt **de Raad** om in punt « D » van diezelfde maatregel het innovatiepartnerschap te vermelden, en om hieraan toe te voegen dat dit partnerschap op maat van de KMO's moet worden ontwikkeld.

2.6 Pijler 5: Ondersteunen van de ondernemingen doorheen evoluties en opportuniteiten

De Raad dringt erop aan dat de sensibiliseringsacties naar de KMO's van alle sectoren toe betreffende de digitalisering van de Brusselse handelszaken moeten worden voortgezet, om tegemoet te komen aan de nieuwe verwachtingen van de klanten (maatregel 63).

Wat de uitvoering van het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie betreft, vraagt **de Raad** om een bijzondere aandacht te besteden aan de gevolgen van de uitvoering ervan voor de KMO's.

2.7 Bestuur, invoering en monitoring

De Raad stelt met tevredenheid vast dat de Regering hem in het Stuurcomité van de SBA wil opnemen. Hij geeft aan dat hij deze rol ter harte zal nemen, omdat de KMO's, begrepen in de zin van de Europese Unie, de longen van de Brusselse gewestelijke economie zijn.

*
* *